

La Veu de Catalunya

5cent.

ANY 1er. NÚM. 37

BARCELONA: DIMARS 7 DE FEBRER DE 1899

EDICIÓ DEL MATÍ

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIES Y ANUNCIS
Redacció y Administració: Rambla de las Flores, 25.—Teléfono 152.
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BARCELONA: Edició del vespre... 1 pta. al mes
Edició del matí... 1 pta. al mes
Paquet de VINTICINC NÚMEROS... 4 ptes. trimestre
Fora d'ESPANYA... 5 ptes. trimestre
Annuncis, esquetes, remissió y reclams, a preus convencionals. Per l'edició del vespre s'admeten esquetes mortuorials fins a las sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a las dues de la matinalada.

Anuncis del dia
Santa Rosalia, abat, y Ricart, rey, y Santa Juliana, viuda.
Santa de dona: Sant Joan de Mata, fundador, estat de Fano, y Santa Coleta, mártir.
Cuaranta heras: Continúan a la Iglesia de las Monjas Minimas.—S'espera a dos quarts de sis del matí y se reserva a las seis de la tarde.—Dama acabada en aquest agència.
Cort de Maria: Fa la visita a la Mare de Deu de la Font de la Salut en las Minimas, o bé en lo Sant Esperit.—Dona a la Purissima Concepció, a Sant Francisco de Paula, o a Santa Clara, o a l'Esperanza, o bé en la Iglesia privilegiada.
La Missa d'avuy: És de la Comemoració de la Passió de Nostre Senyor Jesucrist.—La de demà de Sant Joan de Mata, confessor y fundador.

Observatori meteorològic de la Universitat.—D.^{re} E. Lozano.— 6 febrer.
Hores d'observació: 8 matí a 8 de la tarda.—Baròmetre a 0 y al nivell del mar: 756.50; 757.25.—Temperatures: Màxima: 59.6 sol; 17.2 ombra. Mínima: 59.6 sol; 7.8 ombra.—Termòmetre tipo: 15.0; 16.0.—Fila en 24 hores: Pluviositat: 0.0.—Aigua evaporada en 24 hores: 1.30.—Grans d'humitat: 90.0; 92.2.—Vents: Direcció: 80.0; NNO. Velocitat per 1^a: 0.1; 6.1.—Estat del cel: Cubert.—Núvol: Class: Cúmulus nimbus; Nuvoladas.—Cantitat: 0.0; 1.0.—Observacions: Temps variable.
Sortida del Sol, 7 h. 47 m.—Posta, 5 h. 25 m.—Sortida de Lluna, 12 h. 51 m.—Posta, 11 h. 57 m.

Comunicat

Senyor Director de LA VEU DE CATALUNYA:
Havent arribat a mon coneixement que l'establiment funerari «La Neofia» ha complimentat alguns encàrrecs y ordres de persones amigues del que suscriu que a n'ella han auditat ab la creencia de que encare continuen essent l'encarregat de la administració de dit establiment, lo que no es cert, me preia per ayal motiu per novament pública manifestació de que cap classe de relació hi tinc avuy dia ab dita casa, encare que en ella n'he manifestat concretas y categoricament lo no formar part de la mateixa a las diferents personas amigues meves que equivocadament y per rahó de mon nom y serveys, acudeixen al referit establiment ab la seguretat de que he d'essor jo l'encarregat del cumpliment de sas ordres; per lo qual, a fi d'evitar la repetició d'aytals equivocacions en benefici seu y perjudici de mas relacions y del meu, m'he veig ab la necessitat de participar, per medi de la present, a pesar d'haverho ja anunciat en varis periódichs de la localitat, que m'he trovo al front de la direcció del establiment LA FUNERARIA SISTEMA MODERNO dels senyors Pere Domenech y Andreu Valibó, situat en la Ronda de la Universitat, número 31, ahont lo públic que m'ha favorixit ab sos encàrrecs, podrà apreciar la classe de serveys que en ell s'hi fan, y que son los mateixos ab que de llarch temps he procurat sempre atendre al públic.
Donantli, senyor Director, las mes expressives gracias per la inserció del present, se repeteix de V. affm. S. S. Q. B. S. M.
JOAN FURMENTI.
Teléfono 1893.

gut prou d'aplicar lo principi de previsió económica a las classes acomodadas, sino que anant més enllà, han extés aquest gran principi a las classes obreres y d'ell n'han fet un medi eficaç de millorar la sort d'aquestes classes.

Los perills de caure malalt, d'ésser víctima d'un accident, d'arribar a la vellesa sens haver pogut estalviar res, podien ser sotmesos al càlcul de probabilitats, y agrupantse totes las personas que corren aquestos perills per respondre en comú de sas conseqüències, pot eliminarse la fatalitat d'aquestes per cada un dels agrupats.

S'arriba a aquest resultat per medi dels segurs socials o populars d'accidents, vellesa, malalties y vida, de tal manera, que per medi d'aquestos segurs, tots los obrers, pagant mensualment una quantitat molt petita, poden veure garantida la entrega d'una quantitat fixa a sos herens si moren d'un accident, la percepció d'un jornal mentre estiguin malalts o impossibilitats per una desgracia, lo cobro d'una pensió diària en los temps de sa vellesa y altres varias combinacions que poden servirlos de gran utilitat.

Tots aquestos segurs socials son practicats ab èxit en moltes nacions d'Europa y algunas d'América. Aquí, a Catalunya, se troban ja a mà de nosteres treballadors desde fa alguns mesos, gracias a la Caixa de Previsió y Socorro. La influencia que aquesta entitat pot arribar a exercir en la organizació del treball a Catalunya es tan gran, que creyem val la pena de deixar per un altre dia lo tractat d'ella y l'explicar las aplicaciones que fabricants y treballadors poden fer de las operacions a que's dedica.

F. MORAGAS BARRET.

Lo Canal de Nicaragua

La Cambra nord-americana va autorisar la setmana passada que s'emissin un milió de accions de cent dollars cada una per las obras del canal de Nicaragua. Es d'esperar que será un fet la unió dels dos grans Océans y que se realitzarà ara una empresa equivalent a la que, no fa gaires anys, va interrompre ab tanta fressa.

Los americanos, amos ja, o poch menos, del mar de las Antillas, volen obrir lo bras que ha de fer comunicar sas costas occidentals ab las orientals y que tant necessitan, si han de seguir la política comensada; però fermes ab la seva primera idea insisteixen en rompre'l centre d'América per Nicaragua, seguint los planos de Menocal, aprovats per la comissió del seu país y abandonant de modo definitiu las obras ja realitzades en lo que havia d'ésser canal de Panamá, a no haverse malograda tan maravellosa empresa.

Si's americans uneixen lo Pacífic y l'Atlàntic, a nosaltres nos es indiferent la via, sobre tot ara que tant pochi interessos tenim allà. Lo que convé es la construcció prompte del canal, per favorir la navegació de tots los països. Es cert que's tracta en lo fondo d'una obra militar y que's busca, ademés d'un bon negoci, la facil comunicació marítima entre Nova York y San Francisco, puig la passada guerra ha demostrat lo útil que sería als Estats Units poguer fer passar fàcilment sas esquadras del un al altre mar. Del modo que's està avuy han de contar ab dugos esquadras independents y ab prou foras, y tal estat se pronunciará més, si al fi s'anexionan las Filipinas y si intervien a Cuba tan directament com alguns voldrien.

Avans d'aprovarse la emissió de las acciones va tenir treballa la diplomacia. Inglaterra volia intervenció directa en lo Canal, desitjosa com está sempre de posseir totas las claus del Globo; es mestressa de Suez, casi del estrech de Gibraltar y ara aspira a ésser co-propietaria del pas d'América. Allà s'entenguen inglesos y nord-americans, dominin a las débils Republicas centrals y ben-

vinguda sigui la forsa, si d'ella ha de sortirne un bé per la humanitat.

Lo canal inter-oceà té importancia militar, però sols pels Estats Units y potser per algunas de las altres grans potencias; lo que'l fa interessant es la modificació que farà sofrir al comerç. Quants mercats nous! Quanta més facilitat de relacions ab las costas americanas del Pacífic!

La importancia del assumpte me mou a publicar las presents notes.

La idea de rompre l'istme americà per Nicaragua es vella; Gomara ab la seva Historia de las Indias, la va insinuar, encare que no havia fet cap treball, ni donava datos segurs. Hasta mitjos d'aquest sigle, no varen començar las exploracions serias y desde Bu-

lantiç, verdaders escalóns del riu, en número de sis, lo Machuca, lo Balas, lo Diamante, lo Mico, lo Castillo y lo Toro ab forta corrent y plens de rocas que fan la navegació de las embarcaciones de menos calat molt difícil; de barcos de certa importancia es impossible, pro, a pesar de tot, lo primer Wanderbilt va arribar al llach ab un vaporet de regulars dimensions. Lo ràpit de més importancia es lo Castillo.

Dels ràpids se va fins al Nicaragua ab l'enginerissim desnivell y'l riu emboca per Fort-Sant Carlos, alimentat en lo seu comensament sola per las ayguas del llach.

Lo Sant Joan s'escorra manso, deixant apart la regió dels ràpids, perquè la inclinació es molt petita, pro, encare que

al mar no lluny de Brito, port del Pacífic y ahont acabarà'l canal.

Lo trajecte que ràpidament he descrit, no es larch, uns 400 kilòmetres, y en la vertent Oest passa prop de poblacions d'alguna importancia, com Sant Joan del Sur, Salinas, Rivas, Granada Managua, que aviat, si no s' desisteix de la empresa, se veurán unides entre si y ab la via interoceànica per ferrocarrils de vida, al cap d'uns anys, segura. La part del Atlàntic es trista, deshabitada y poch sana; sols se troba en ella algun poblet aïllat, forts fronteris y la Aduana que en la desembocadura del Sant Carlos té establerta lo govern de Costa Rica. La secció del Pacífic es alegre y saludable.

Examinada la topografia del país se poden seguir los planos de Menocal. Com he dit ja, lo punt d'origen del canal es Sant Joan de Nicaragua, pro també he advertit que aquell tros potser s'haurà de modificar. Arranqui de Sant Joan ó segueixi lo Colorado, lo canal corre durant unas 40 millas de terreno pla, formant una llonguerissima curva sense utilitzar lo lit del riu, pro per la vora de ell, després aprofita alguns afluent de escassa importancia y més tart s'hi confon, arribant ab lo Sant Joan, després de franquejar sis resclosas, a la confluència del Sant Carlos, ahont s'alsarà la sétima resclosa, una de las més importants. Per medi d'ella s'elevant un bon tros las ayguas, pro será necessari construirne un'altra amunt del ràpit Balas para poguer passar fàcilment lo Diamante, lo Mico y lo Castillo. Per sobre d'aquest últim ràpit se construirà la novena resclosa, una obra monumental que posarà ls barcos al nivell del llach perllongant aixís pel canal unas 37 millas. Aquesta resclosa sumergirà lo ràpit Toro.

En lo Nicaragua será necessari dragar un canal de 7 millas, en fons de fang y sorra en lo punt de sortida de la secció Est; en l'Oest pocas obras bastaran.

Per baixar del llach al Pacífic se construirán onze resclosas, si no pot pasarse per menos. La primera de la secció Oest es la de Serdas, un poblet que are té molt poca importancia pro que'n adquirirà molta ab lo canal. Bon negoci per qui compri terras allà! Perllonga lo nivell del Nicaragua unas cinch millas, aprofitant molt tros del curs del Rio del Medio algo modificat; després l'abandonat y segueix lo vall del Rio Grande baixant per la serie de resclosas fins Brito.

Los vapors de regular marxa, suposant que'ls reglements los fassin caminar pel canal a mitja màquina y content lo molt que haurán d'entretenirse

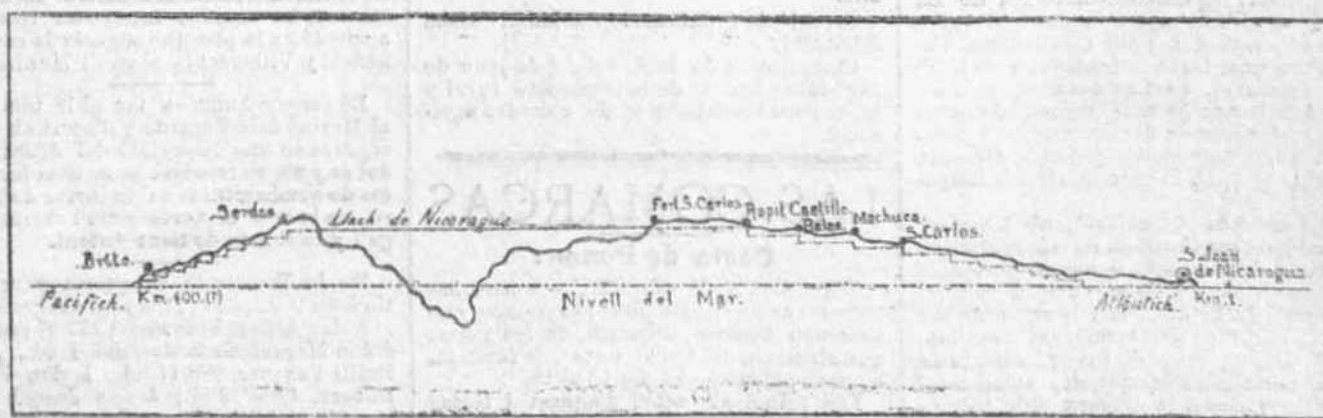
Plano del Canal de Nicaragua

luch, que dibuixà lo curs del Sant Joan, s'han modificat los planos y projectes.

En 1870 explorà la regió que travessarà el canal, una comissió americana composta de cinch individus, entre ells en Menocal, autor del projecte adoptat, y en Crossman que morí víctima del seu deber en la barra del Sant Joan al desembocar al Atlàntic. Los treballs de la expedició nord-americana son precisos y encara que en Menocal va fundarse para concebir lo seu projecte ab la idea del coronel Chittat, d'ell y dels seus companys es tota la gloria; gloria que perdurará com la de Lescop, perquè no es petita empresa cambiar la forma d'un continent.

lenta, la corrent arrossega del sol poch compacte terra y sorra ab tal abundancia, que'l riu ha format lo gros delta y la barra de Sant Joan; delta y barra que han desviat la major part de las sevas ayguas, que are arriban al mar per lo que avans era un bras de poca importancia, lo Colorado, y que avuy neté tanta, que es probable se l'utilisi per comensar lo canal. Si un tronch d'arbre s'atravesa o una embarcació se pert, aviat desapareixen entre la sorra y la materia orgànica en descomposició que porta'l riu.

Lo llach de Nicaragua es casi tan gran com lo mar de Màrmara y encloen numerosas islas, algunas d'ellas, com la

Secció del Istme

Lo projecte de Menocal es l'aprovat y en ell s'introdurán potser lligeres modificacions en la vertent del Atlàntic, encare que lo que's modifiqui será de molt petita importancia y com es d'esperar, en relació ab los cambios de la topografia del país operats per los rius.

Ab los adjunts dissenys (esquemàtics tots dos y molt exageradas las alturas en la secció del istme), es fácil comprendre'l trajecte del futur canal, pro avans es precis tenir alguna idea de la topografia del país.

Lo canal en lo projecte primitiu, en lo de Menocal, arrenca del port de Sant Joan de Nicaragua (Greytown dels inglesos y nordamericans) y aprofita la vall del riu del mateix nom per arribar al llach de Nicaragua. Seguint lo Sant Joan cap a l'interior, poch més amunt, de dos afluent de certa importancia, lo Sarapiquí primer y lo Sant Carlos després, se troban los ràpids de la vertent del At-

de Ometepe, habitada, y ahont s'assen-tan dos pobles: Moyogalpa y Pueblo Grande. Té una vuytanta metres de fondaria com a màxim, fons més que suficient per barcos de tot calat y que's troba molt per sota del nivell del mar; pro serán necessaris en alguns punts treballs de dragatge.

L'única contra del llach, excluint la altura molt exagerada (32.80 m.), es lo Rio-frioque desemboca al costat de Fort-Sant Carlos y que, portant també terras d'aluví, será necessari potser son desvio, si no's vol veure obstruït lo canal ab irritant freqüencia.

Després d'atravesar casi diagonalment lo Nicaragua, la via marítima ha de baixar ràpidament al Pacífic, a través de l'istme de Rivas y aprofitant part del trajecte del Rio del Medio y de la vall del Rio Grande, tota dos de poca importancia. Lo Rio del Medio desemboca en lo llach y per ell enllaça la secció Oest del canal; lo Rio Grande va

en las resclosas, emplearán en paesar del Atlàntic al Pacífic ó viceversa unas 48 horas. No es preferible aixó a donar la volta per l'estret de Magallanes?

Los drets del pas deurán ésser crecents, perquè'l canal es car y haurà de emplearse en ell un número personal pera moure tanta resclosa y pera cuidar del bon ordre del tràfic. L'autor del projecte va calcular los gastos de construcció en 328.610.765 francs, y més tart modificat i preu tassant lo canal en 492.937.892 francs, que també fou corregit per una sub-comissió del Congrés internacional, que, pera trencar l'istme americà, se reuní a París l'any 1879 y que fixà los gastos en 711.519.802 francs.

La Cambra nord-americana ha autorisat acciones per 500.000.000 de francs y lo Govern suscriu per 925.000 acciones. ¿Será aixó suficient? Es probable que ne. ¿Y será prou també lo plasse imposat?

J. MARSANS ROF. --- Valors y cupóns

Rambla de Canaletas, 2
Queda oberta la negociació de tots los cupóns venuts y obligacions amortizadas dels ferrocarrils de Tarragona a Barcelona y Fransa.

CONSTRUCCIONS SISTEMA "MONIER," DE CIMENT Y FERRO

CLAUDI DURÁN RONDA SANT ANTONI, 9
(Societat en comandita) Teléfono en lo despach, número 1503 y en los talleres, número 8293

Aquestes construccions que per sa duració, lleugeresa ó impermeabilitat no tenen rival, se recomanen, molt especialment, al senyors enginyers y fabricants, pera substituir ab ventajosa y economia los dipòsits de zinc, plom ó ferro en sas diverses aplicaciones industrials, y als Ajuntaments y agricultors pera ls dipòsits de gran capacitat, en substitució dels fabricats ab mamposteria y rajolas destinats al abastiment d'ayguas de las poblacions y pera regar los camps, empleantse ab exit cada dia superior aquest sistema, en canonades de gran diàmetre ab diferents presions, pera conduccions y canalizacions d'aygua.

Constitueix una especialitat de la casa, la construcció de safreigs transportables, banyeras, aiguers, serpentins, etc., molt econòmics y forts.

ANTIGA "CASA ROMEU," DE DIBUJOS Y BRODATS

S'ha mudat del carrer de la Canuda, cantonada a la Rambla dels Estudis, al mateix carrer de la Canuda, número 6.

MOTORS DE GAS

usats, bons y baratos, se'n venen desde mitj cavall de forsa, fins a 15 cavalls. La persona que'n necessita algun pot dirigir-se a P. P. CARRER DIPUTACIÓ, 218, 1.er

Notas económicas

En la organizació moderna dels pobles figura com element importantíssim de grandesa y prosperitat, la practica d'una pila d'institucions que contribueixen a mantenir en constant equilibri la fortuna y benestar de las diferents agrupacions que constitueixen la nació.

Per aixó nosaltres que dirigim tots los entusiasmes a veure nostra patria gran en tots sentits, creyem que hem de treballar perquè aquestes institucions siguin conegudas y practicadas a Catalunya, y per la mateixa rahó parlaré d'en tant en tant a nostres lectors de tot alló que pugui resultar d'interés per la perfecta y ben-entosa organizació económica de la societat catalana.

Los pobles no poden prosperar si dintre d'ells se difundeix la miseria y s'escampa l'odi y la rancunia, y desgraciadament sols aixó pot esperarse de las condicions en que's troba la classe obrera. Cal, donchs, que tots los que desitgem que nostre país avanci forsa en lo camí de la civilització, procurém que la sort del treballador millori, y que veient devant d'ell un porvindre segur, se separi de las errònees ideas que avuy l'atreuen y s'avingui a considerarse

part d'una familia tan catalana com la de nostra antiga organizació gremial. Y com a medis de millorar la situació del obrer certament n'existeixen molts; lo que hi ha, es que entre nosaltres son quasi be tots desconeguts.

En la familia obrera una malaltia del pare, un accident que l'ha mort avans dels fills ó que l'ha deixat impossibilitat de treballar durant molt temps ó per tota la vida, es lo comensament d'una serie de desgracias, que moltes vegades condueixen al crim y sovint engendran elements de perturbació y destrucció. Y tots aquestos mals venen de que'l principi de previsió social, que tant de be está fent en altres nacions, no s'ha introduït encare en nostras costums.

En altres països d'Europa ha sigut estudiada la manera d'evitar las conseqüències fatals d'una bona pila de perills que continuament rodejan a l'home ó a sa fortuna, com son lo de perdre la vida avans d'haver estalviat prou per garantir lo porvindre de la familia, los del foch y altres, y d'aquestos estudis n'han resultat los anomenats segurs de vida, incendis, marítims y molts d'altres que podriam citar, alguns dels quals funcionan ja a Espanya. Totes aquestes institucions econòmiques pertanyen al ram de las institucions de previsió, perquè ellas van tan sols dirigidas a preveure y remediar per endevant perills de que sempre estem amenaçats.

Peró a l'extranger, ahont solen cridar més l'atenció las qüestions econòmiques y socials que las polítiques, no n'han tingut prou d'aplicar lo principi de previsió económica a las classes acomodadas, sino que anant més enllà, han extés aquest gran principi a las classes obreres y d'ell n'han fet un medi eficaç de millorar la sort d'aquestes classes.

Sis anys. Lo canal és una obra immensa i son llarguissims els treballs preliminars. És probable que lo temps també sigui curt, però lo important és que l'obra se comenci.

Hi ha altres projectes per obrir lo canal de Nicaragua, capítol de l'importància del Mesoameric i com no serà seguit per la construcció, no han de ocupar-nos ara. Si l'ocasió, mes endavant podria tornar a tractar profundament l'assumpte.

AUGUST PI I SUNYER.

Lo servey de paquets postals

En una de nostres edicions, al ocuparnos d'aquest assumpte, demostravem la necessitat de que s'establís aquest servey per lo interior de la Península. Son moltes las casas de comer catalanas que tenen de fer uns dels serveys internacionals per enviar mostres i gèneros a provincies, y com que afortunadament las necessitats dels nostres comerciants van cada dia augmentant, los perjudicis que reben de la falta del esmentat servey son també cada dia mes grosses.

Un dels impediments que hi ha per establir lo paquet postal es degut a la tosca manera de las compayias de ferro-carrils espanyolas, las que equivocadament creuen minvar las sos ingressos en la secció de enclavaments. Mes això es una equivocació, puig l'augment que tindrien en lo trafec los compensaria de sobras lo qui pugessin perdre per la disminució de la tarifa. Ademés evitarien lo que succeix al present que la major part de paquets los tenen que transportar a preu reduhit per venilos per la via internacional.

No son pas donchs incompatibles las necessitats del comerç y l'interès de las compayias de ferro-carrils, ben al revés a una y altres los interessa la millora. La circumstancia de ser gerent de la del T. B. y F., que encara que funcionada conserva certa autonomia, una persona tan entesa y amant de son país com don Eduard Maristany nos fa creure que las gestions que los comerciants fassin prop d'ell tindrien bona acollida.

Si podia lograse interessar a las compayias de ferro-carrils creyem que ben aviat venriem establert a Espanya lo servey de paquets postals, cada dia mes necessari al comerç català.

La Associació Regionalista de La Bisbal

Arribava l'altre dia a La Bisbal quan era fosc, y me n'entornava quan encara sol havia de tardar algunes hores a sortir. Durant ma estada a la vila ampuandesca, no vaig pas pòquer ferme càrrech de son aspecte general, demodo que no coneixia la població ni sos volt n's.

Però sé que l'Associació Regionalista ocupa un dels mellos locals del millor carrer de la població. En quell ample y magistral carrer dels Arxos, pel quí s'entra a la vila venint de l'assí, hi han parat sa estada los catalanistes de La Bisbal. La casa es gran y ben arreglada, se puja al pis per una gran y bonica escala de dos pams, de quina fornia n'hi ha algunes, potser no passen de mitja dotzena, a Barcelona.

Mes ab tot y ser espanyols lo local, es insuficient quan se tracta, no ja d'acte extraordinari, sino simplement de reunir a tots los socis. Son a prop de 300 los al·listats, homes de carrera, menestrels y treballadors, de tot hi ha a l'Associació, però principalment joves: Tota la joventut de La Bisbal ha acudit a aixopugarse sots lo penó de las quatre barres. Y saben lo que es lo catalanisme, coneixen lo nostre programa en tota sos detalls y sen fan forts defensors. Com se explica això en una població minada, com todas las del Ampurdà, en una continuada propaganda republicana, y en la que poch anys endarrera tantost si hi trobavem un company ben nostre a qui dirigiríem? La ingènita honradia de la gent, lo caràcter verge que allí conserva, embolcallat entre las passions desenfadadas que desplega el caicquisme, l'amor a la santa independència que anima al país y la mateixa propaganda de determinats elements republicans, prenent millor camí d'alguns anys ensà, han fet lo miracle. L'Ampurdà ha sigut fins ara, la terra de l'autonomia, més o menys mistificada; d'aquí en avant serà la terra del catalanisme pur y sencer, com lo esperit sencer dels ampuandesos.

De primer, los nostres compayias de La Bisbal varen limitar-se a fundar una Agrupació adherida a la Unió Catalanista. Varen rebre una forta sotregada, y en lloch de desanimarse, se lliensaren ab més coratge a la llyta (perquè d'enemichs, com es natural, no'ns en hi mancan pas) y constituiren una Associació, que cada dia se fa respectar més, ab lo nom de «Escut Emporitat».

Pero aquesta Associació, ab tot y ser essencialment catalanista, no té per únic objecte la defensa més o menys platónica dels nostres ideals. Es més ampla sa esfera d'acció. Ja ho diu l'article segon de sos Estatuts: «A més d'instruir als associats en la historia y cosas de casa al objecte de avivar entre ells l'esperit del amor patri y predisposarlos a la defensa dels interessos morals y materials de la familia, del municipi y de la comarca, se procurará obrir classes de diferentes ensenyansas, de franch sempre y exclusivament pels associats, y donar conferencias y vetlladas que proporcionin atracció y esplay al obrer».

Molts d'aquests projectes son ja una realitat, en prova de lo que, vegis lo següent quadre de las classes que actualment se donan:

Música.—Solfeig, director, Manel Noguer.—Coro, director Robert Mercader. Auxiliars, Doroteu Ferrer, Magno Bosch, Ednat Mercader.

Francés.—Ensenyansa a viva veu. Director Genís Simon y Sagols. Auxiliars, Narcís Serradell.

Teneduria.—Director, Genís Simon. Bellas Arts.—Director, Sebastià de Padros. Auxiliars, Emili Casagran y Enrich Candaler.

Declaració.—S'organiza per la Junta de Foment.

Com se pot comprendre, l'Associació «Lo Escut Emporitat» si reb forta vida del ideal catalanista, no n' deixa de rebre y molt sanitosos, de l'afició que regna entre sos socis al convec de las arts y de las lletres. Son principalment fèrres puntals de la institució.

ció, la secció dramática y la coral, prudentment enllansadas, com las demás seccions instructivas y recreativas, ab l'organisme que representa la idea mare de la Associació. Las esmentadas seccions, coral y dramática, encara que comptan poch temps d'existència, han arribat ja a una perfecció que difícilment hi arribaran las a ellas similars. Això ho varen demostrar en las festas darrerament celebradas.

Ab la secció coral, compta l'Associació Regionalista ab un element valuosissim per a la propaganda. Un dels projectes de la Junta de «L'Escut Emporitat», que aviat posará en planta, consisteix en resseguir la comarca del petit Ampurdà, junt ab la secció coral, que acompanyada d'un vistós penó que farà fer, donará concerts públics per tots los pobles. Aprofitant aquests apiechs de gent, se farà conèixer la idea catalanista y s' promourá la formació de societats de la «Unió Catalanista» per tota la comarca.

De manera que la nostra entusiasta compayia de La Bisbal, no s'accontenta en for dominar l'ideal catalanista, com de fet domina, en sa població, sino que volen propagarlo per tota la comarca. Es aquesta una tasca llarga y difícil, però es lo que'm digué un bon amic de l'Associació, parlant de semblants projectes: «La casa de «L'Escut Emporitat» porta'l número 18; ¿m'entent? Encara que passem a un altre local, com ja se'n parla, que es lo millor de la població, no per això abandonarem lo punt. L'augmentar sempre forms, fins a celebrar ab tots vostres la redempció de Catalunya».

J. MARISTANY I CAMARASA.

La vinenta Assamblea de productors

PROJECTE DE CUESTIONARI

S'ha repartit a las societats convidadas per pendre part a l'Assamblea que se prepara a Saragossa lo projecte de questionari que en ella deu aprovarse.

De la mateixa manera que varem publicar un extracte del reglament perquè donés registre aquesta magna reunió d'agricultors, anem a reproduir los principals extrems, que serán sotmesos a la consideració dels reunits a la capital del Aragó.

Ensenyansa.—La primaria será gratuita y obligatoria, ab la base de la religió católica.

La ensenyansa agrícola comprendrá dos grupos: general y professional. Aquesta tindrà un caràcter pràctic.

Governació.—La classe agrícola tindrà representació gremial en las Corts y en lo Senat.

Se disminuirán los gastos públicos, suprimint ó reformant organismes y corporacions.

Tributació.—Igualtat de tributació en tota mena de riquesa.

Exempció de tot tribut al bestiar de treball.

Exempció immediata del catastro y reforma de las cartillas evaluadoras, quina apareixió se farà per sistema parcelari, en carrogant a la Junta pericial de cada Ayuntamiento que dongui compte dels mateixos, ab facultat de resoldre las reclamacions que's fassin.

Simplificar y abaratir los gastos de las transmissions de domini y en la constitució d'hipotecas en garantia de préstamos, eximint a aquestos de tota tributació per drets reals y rebaxant lo corresponent al timbre. Supressió del judici executiu per ferias efectives ó fèntio sumariisim.

Simplificar y abaratir los gastos de las transmissions de domini y en lo constitució d'hipotecas en garantia de préstamos, eximint a aquestos de tota tributació per drets reals y rebaxant lo corresponent al timbre. Supressió del judici executiu per ferias efectives ó fèntio sumariisim.

Eximint de tot tribut las permutas de fincas rústicas, sense altra solemnitat que la comparecencia dels interessats en lo Registre de la Propietat.

Reformar la ley y reglament de consums, en sentit de que no's pugni gravar cap especie en més del 50 per 100 de son valor.

Prohibició dels arbitres extraordinaris.

Foment.—Obligat a que'n tota població de més de 20,000 ànimas, tinguin los ajuntaments deveses para poder tancar-se durant alguns dias, los remats de bestiar que s'han portat al mercat.

Overtura de carrils, carreteres, etc.

Rebaxa per las compayias ferroviarias de las tarifas de transport.

Creació de Cambras agrícolas, ab certs privilegis.

Celebració de concursos agrícolas ab premis.

Creació de Cambras agrícolas y Caixas d'Estalvi.

Cumpliment de la ley del 3 de juny de 1896 sobre foment de la producció rural y bases per l'establiment de colonias agrícolas.

LAS COMARCAS

Costa de Ponent

VILANOVA Y GELTRÚ.—S'han imprés a varias tintas uns programas que contenen bonichs dibuixos, de las festas que ab motiu del Carnestoltes, se farán en aquesta població, del dia 10 al 15.

Los principals actes d'aquestas festas son los següents:

Divendres dia 10.—A las nou de la nit s'organizará una humorística cabalgata, fochs artificials y ball en la Penya.

Dissapte dia 11.—A la nit balls de disfresses en lo Casino Artesà y en lo Centre Artesà, per las bandes dels regiments de Almans y Aragó.

Dimecres dia 12.—A las nou de la nit, la comitiva seguirá los carrers de la població repartint poesias, dolços, flors, etc., y demanant almoyna pels pobres.

A las tres de la tarde surtirá una comparsa infantil, acabant ab un ball en lo Gran Saló, repartintse premis a las parelles més ben disfressadas, y caixas de dolços a tots los concurrents a la comparsa.

A las sis començarán en todas las societats recreativas la reunió de las Dugas Flores. A la nit balls de disfresses a benefici del Hospital.

Dilluns 13.—A las deu del matí, comparses que ballaràn a la plassa de la Verdurra. A las quatre de la tarde, batalla de flors ab premis. A la nit, reunió de Dugas Flores, y balls de disfresses a benefici del Hospital.

Dimecres 14.—Competicions musicals, comparsas, reunió y balls.

Dimecres 15.—Balls y festejos humorísticos.

Com en los anys anteriors, s'està preparant per al dimars de Carnestoltes, la acostumada visita a la Mare de Deu de Gràcia, en acció de desagravys.

Una numerosa comissió d'ebres sense feyna, ha visitat al alcalde, demanant treball para pòquer viure.

Costa de Llevant

MATARÓ.—S'ha publicat un estat dels donatius distribuïts per la Creu Roja de aquesta ciutat desde'l Setembre fins al 31 del Janer passat.

Resulta que s'han distribuït entre los repatriats 117 donatius en metàl·lic (que importen la quantitat de 704'20 pessetas), 715 bonos de llet, 592 de carn, 532 de gallina y 554 de pat; tot plegat 1,258 pessetas.

Ademés s'ha fet entrega de prenda de roba y s'han fet celebrat missas per alguns soldats que han mort.

S'han terminat las obras de la capella del Roser y s'están fent ara las del portal petit. Per ara fa tres anys que duran aquestas obras.

Dijous va verificarse l'enterrament del repatriat de Cuba, Francisco Hern, natural de aquesta ciutat, y lo dissepse va resar-se una missa en la iglesia del Hospital en sufragi de la seva ànima.

Se tracta de organitzar una Tómbola, quins beneficis se destinaran a las germanotas dels Pobres d'aquesta ciutat.

Vallés

SANT CELONI.—Se diu que la Societat «Centre Popular» tracta de donar varias representacions de teatre català.

També tracta de fer lo mateix en lo «Saló Soler».

Així com anunciarem que's ballaria ab llumina, lo ball de gitanas, hem de dir ara que es probable que no's fassi enguany aquest típic ball del Vallés en aquesta població.

no serà, segons totes las probabilitats, Mr. Enrich Cambell.

Inglaterra y Russia

París, 6, 10'40 matí.
Telegrafia de Londres, que's inglesos creuen que las proposicions del "Car" per a l'armistici, no s'avenen be ab los propòsits de crear dificultats a l'Inglaterra, ab l'intenció potser de buscar una guerra formidable entre inglesos y russos.

Lo tractat de pau

París, 6, 11 matí.
Dinhen de Washington que'l senador Mr. Sullivan demanarà que's voti la ratificació del tractat de pau ab Espanya sense cap esmena, ó en lo cas contrari, que's transfereixi del modo que avuy es decretada, a la próxima reunió del Senat.

Yanquis y tagals

París, 6, 11'11 matí.
Telegrafia de Washington que 'ls graves assumptes de Filipinas influirán poderosament per a que'l Senat rebutji lo tractat de pau. A Washington ha causat gran emoció l'atac de Manila.

Los ferro-carrils cubans

París, 6, 11'25 matí.
Lo sindicat que va formar per a la compra dels ferro-carrils cubans, com ja vaig anunciar, entra en la vida activa ab cinquanta milions de dollars, comprant de primer moment los ferro-carrils de Sagua, Caibarien y Centocoches.

La premsa madrilenya

Madrid, 6, 1'15 tarde.
Los periódicos dedican la seva especial atenció al fet d'haverse romput las hostilitats entre filipins y americanos. En los despatxos d'origen americà que publica la premsa, s'hi nota que ni ab los mateixos informes de las autoridades americanas de Manila, están d'acort en quan als resultats exactos del combat y lo número de baixas que van tenir las tropas de la Unió.

Mentres uns telegrams diuen que 'ls nord-americans van tenir 50 ferits y alguns morts, altres diuen que las perdas deuen fixarse en 20 morts y 100 ferits, y per últim, lo general Otis telegrafia a Washington que no més van tenir 20 ferits y que 'ls nord-americans van ferse amos de la situació.

Los informes del almirall Dewey concordan ab los del general Otis, dihent que la esquadra americana no va tenir cap baixa.

Parlant de las condicions de la lluita entre yanquis y filipins, tots los periódicos convienen en que's primers tindran al cap y a la fi d'evacar Filipinas perque 'ls filipins no poden sostenir-se fora de la costa, y si s'internessin fent la guerra a la manigua, molt aviat s'abundirían los nord-americans, perque no podent resistir, com sols ho pot fer lo soldat espanyol, venrian extingirse y desapareixen las sevas forses per la fam y la inclemencia del clima, cont voltas pitjor que las balas enemigas.

"El Liberal,"

Se fixa especialment en la situació d'hostilitats que la ruptura d'hostilitats ha creat al general Rios y a las forses que té a sas ordres, y que posa més al descobert las desventajas de la patria y la responsabilitat del Govern.

No pot concebirse situació més anómala, difícil y amarga.

Molts cops havem suferit en nostre imperi, en la nostra fey en la dignitat, pero cap ha sigut com lo que sufrim ara.

Parlant de las próximas Cortes, diu que no té cap fonament lo rumor que va circular, de que 'l Govern se proposi obrir una nova legislatura, sino que continuará la actual, perque no están en cosas pera que 'l Govern s'enredi en votacions secretas.

Dená *"El Liberal,"* segons anuncia, publicará un article de don Emili Castelar, titulat "Programa de los señores Silvela y Polavieja."

"El Imparcial,"

Aixís com ahir no va dir ni una paraula sobre las denuncias fetas per lo señor Ausirón contra la Diputació provincial de Madrid, avuy demana que's fassi un distingut examen y comprobació dels fets denunciats, pera que siguin immediatament castigats sens compiaciment.

"La Reforma,"

Un ministre (se creu que'l de la Guerra), ha parlat ab un redactor de *"La Reforma,"* dientli que la ruptura d'hostilitats a Filipinas, obligará al govern de Washington a concedir la independencia als tagals, y será motiu de que'l partit anti-anexionista fassi un nou esforç pera arribar al triomf de sas ideas perque la adquisició del archipelag costaria als nord-americans molts diners y molta sang.

Ha dit també que'l fet de tenir que ratificarse avuy lo tractat de pau y d'haverse romput ahir las hostilitats, demostra la molta manya ab que procedeixen los tagals.

Comentarios e impresiones

Los telegrams de París arribats aquest matí a Madrid diuen que en aquella capital se comenta en diversos sentits lo combat de Manila, atribuintli importancia per l'atreuiment, serenitat y energia que's tagals van demostrar en la lluita.

S'ha fet notar que 'ls filipins, en lo combat de Manila, han romput las sevas tradicions de combat, tota vegada que may en los temps que ha durat la guerra ab Espanya, havien atacat de nit.

La justicia de Deu no sempre triga a apareixe als ulls dels homes y tot se prepara pera que 'ls yankees trobin lo càstich de la seva rapacitat y 'ls filipins lo de la seva traició.

Avuy s'esperan nous telegrams del general Rios que ampliïn y detallin lo que va comunicar en son telegrama de ahir.

Los ministeris d' Ultramar y Foment.

Un periódich anuncia que en lo Consell de ministros que'l dijous vinent se celebrará ab la Reyna, se firmará'l decret deixant lo senyor Romero Girón lo ministeri d'Ultramar y passant al de Foment.

La normalitat constitucional

Ja sigui avuy ó be demà, lo ministre de la Governació entregará al senyor Sagasta lo Decret restablint las garantías constitucionals pera que'l president lo posi a la firma de la Reyna.

Lo Decret, que ja está extés, no té preàmbul y es molt curt.

La normalitat constitucional será, donchs, un fet d'aquí dos ó tres dias.

Lo "Reina Regente,"

Diuen del Ferrol, que per la gran falta de materials van molt poch las obras de construcció del nou creuerer "Reina Regente."

Demanant diners

Lo Cassino Espanyol de Manila demana al Govern l'envío immediat de la cantitat que la colonia espanyola de Buenos Aires havia destinat als presoners espanyols y que'l Govern de Madrid té en son poder fa molt temps.

Despaig ab la Reyna suspés.— La Regent está indisposada

Avuy corresponia despatxar ab la Reyna, además del president del Consell, los ministros d'Estat, Gracia y Justicia; pero per trobarse la Reyna lleugerament indisposada, no han anat al despaig ordinari, ni'l senyor Sagasta ni aquells dos ministros.

La indisposició de la Reyna, segons se diu, no té importancia.

Desde'l Palau s'ha comunicat la noticia al president del Consell pera que suspengues lo despaig d'avuy.

De debó?

Lo Govern, si es cert lo que's diu, esta disposat a procedir ab motiu de las denuncias fetas contra la Diputació ab la mateixa energia que s'ha procedit ab la qüestió de las quintas a Murcia.

Pera conseguirlo, no obstant, los periódicos haurán de fer una campanya semblant a n'aquella, ó sino la cosa no durará més que un foch d'encenalls.

Espanya é Inglaterra

Lo senyor Congato, cónsul espanyol a Gibraltar, dona compte de las bonas relacions que existeixen ab los inglesos; nega que s'hagi aumentat la guarnició, y diu que continuarán las expedicions a la Almoraina, terme de Algierais, que feya temps s'havien interromput.

Nou periódich

Lo general Weyler ha negat que'l nou periódich *"El Legislador"* sigui orgue d'ell ni de sos amichs.

Rochefort a Alger

Han arribat a Alger Mrs. Rochefort y Mak Regis, fentelsi una entusiasta arribada.

A Rochefort van tirarli flors y lo poble l'acclamava cridant: «¡Abaix los jahaus!»

Dimissions y altres excessos

Madrid, 6, 12'20 tarde.
Manifesta un periódich, que 'l general March, conseller del Suprem de Guerra y Marina, presentaria la seva dimissió, fundante en motius de poca salut.

Paréix ésser que per la mateixa causa, lo general Gamir no ha presidit las reunions de dit Consell.

Lo "Raleigh" a Gibraltar

Madrid, 6, 1 tarde.
S'espera a Gibraltar, lo creuerer nord-americà "Raleigh", que procedent de Filipinas retorna cap als Estats Units.

Lo "Raleigh", va ésser un dels barcos que prengui part en lo lluctuós combat de Cavite.

Lo "Llibre Roig" Vaga acabada

Madrid, 5, 1'10 tarde.
Los senadors y diputats han començat a rebre avuy lo primer tomo del *"Llibre Roig."*

La vaga dels cotxers de La Corunya ha terminat d'una manera completa y satisfactoria.

Rochefort a Argel

Madrid, 6, 1'48 tarde.
Telegrafia de París, que a Argel, a conseqüencia de la manifestació organitzada per en Rochefort, hi hagué desordres que feren precisa la intervenció de la policia.

Aquesta donà varias cargas a la multitud, repartint cops de sabre, de quinas resultas han quedat ferits més ó menos graves, un gran número de manifestants.

Rochefort ha declarat que reusaria en lo successiu tote manifestació, pera evitar conflictes de caràcter grave.

CARBONS

Telegrafia facilitat per la casa Almirall Cardif.
Londres grana... 24 onchins c. a. f.
Idem mont... 183
Newcastle... 183

Bolsa de Madrid

Madrid, 6, 3'40 t. (Urgent).
(Facilitat per la casa Marsons)
4 per 100 Interior cont... 57'95
fi de mes... 57'95
Exterior... 57'95
Denda acertiable... 57'95
Cubas 1890... 57'95

Cubas 1890.	47'90
Aduanas 5 per 100.	91'40
Filipinas 5 per 100.	97'25
Bonos Tresor.	101'85
Bonch Espanya.	101'85
Tobacos.	247'00
Cambi a París.	29'50
Curso del Interior a Madrid: (57'80) - 55 - 35'15	

Bolsa de París

Exterior Espanyol 4 per 100.	58'70
Renta francesa 5 per 100.	102'90
Cubas 1890.	212'
Cubas 1890.	184'
P. O. Nord d' Espanya.	184'
P. O. M. Z. y Aficant.	197'
Cambi a Espanya.	29'50

Bolsa de Londres

Exterior Espanyol 4 per 100.	53'85
CUBES DE CARBON EN ALTRES PLASSAS	
Curso del Exterior a París: (58'90) - 95 - 54'15	
Curso del Exterior a Londres: 58'95.	

Butlletí Bursátil

Barcelona 6 de Febrer de 1898.
Se tanca a las 4 tarde

	Ahír	Avuy
4 per 100 Interior fin mes.	57'82	57'82
4 per 100 Exterior fin mes.	57'82	57'82
4 per 100 Exterior fin mes.	57'82	57'82
Bonch Colonial fin mes.	65'00	65'00
F. O. Nord fin mes.	33'45	33'45
F. O. Nord fin mes.	33'45	33'45
Orens fin mes.	9'15	9'15
Cubas 5 per 100 contat.	53'37	53'37
Cubas 5 per 100 contat.	47'50	47'50
Emp. Aduanas 5 p. 100 compt.	91'00	91'25
4 per 100 Amortizable compt.	68'92	68'25
Emp. Filipinas 5 p. 100 compt.	63'00	
Bonch de Barcelona compt.		
Credit Mercantil compt.		
Cat. General de Credit compt.		
Espanyol Industrial.		

Obligacions comptat

Municipal 5 per 100.	5'79
Segovia 5 per 100.	79'75
Almanas 5 per 100.	81'35
Id. adheridas 5 p. 100.	59'85
Id. no adheridas id.	41'50
Sant Joan de las Abadesas 5	57'75
Francesas per 100.	84'85
3 per 100.	41'50
Cédulas 5 per 100.	61'75
Roda a Reus 5 per 100.	49'00
Orensas.	30'75
Canal d' Urgell.	88'00
Orensas prioritari.	

Cambis sobre l' extranger

Londres 90 dij.	23'35
8 dij.	23'35
4 a vista.	p. 23'80
París 90 dij.	p. 3'25
80 dij.	p. 3'25
4 a vista.	p. 3'25

PREU DE L'OR

Contens Alfons 28'60.	Contens Isabelins 28'60.
27'00.—Monedas de 20 pesetas 28'00.—Unas 27'00.—De moneta 27'00.	

Nota.—Aquests preus son compra.
OR EXTRANJER
Buenos Ayres.—Prima 119'20 per 100

